

بیانیه سیاست‌های سرمایه‌گذاری صندوق سرمایه‌گذاری مشترک مبین سرمایه

صندوقهای سرمایه گذاری با جمع آوری نقدینگی سرمایه گذاران اقدام به تشکیل سبدی از اوراق بهادر میکنند که این نوع از سرمایه گذاری میتواند منافع بسیاری برای سرمایه‌گذاران ایجاد کند. هماهنگی بین خواسته‌های سرمایه گذاران و مقتضیات سبد یکی از مهمترین عوامل برای ادامه حیات صندوق میباشد. مهمترین نکته برای هم سو شدن تمایلات سرمایه گذاری سرمایه گذاران و مدیران سرمایه گذاری صندوق، شفاف کردن ابعاد سرمایه گذاری میباشد. برای تحقق این امر مدیران سرمایه گذاری صندوق موظفند سیاستهای سرمایه گذاری خود را مستند و شفاف در اختیار سرمایه گذاران بگذارند تا سرمایه گذاران پس از مطالعه اساسنامه و امیدنامه بتوانند به بررسی سیاستهای سرمایه گذاری صندوق بپردازنند. این سیاستها در قالب این بیانیه تنظیم شده است که در ادامه در قالب سرفصلهای استاندارد ارائه میشوند. شایان ذکر است به بسیاری از مطالب در امیدنامه و اساسنامه نیز اشاره شده است.

اهداف سرمایه گذاری کوتاه مدت، میان مدت و بلند مدت صندوق

هدف از تشکیل صندوق، جمع آوری سرمایه از سرمایه گذاران و تشکیل سبدی از داراییها و مدیریت این سبد است. با توجه به پذیرش ریسک مورد قبول تلاش میشود، حداکثر بازدهی ممکن نصیب سرمایه گذاران گردد. انباشته شدن سرمایه در صندوق، مزیتهای متعددی نسبت به سرمایه گذاری انفرادی سرمایه گذاران دارد

۱- هزینه بکارگیری نیروهای متخصص، گردآوری و تحلیل اطلاعات و گزینش سبد بهینه اوراق بهادر بین همه سرمایه گذاران تقسیم میشود و سرانه هزینه هر سرمایه گذار کاهش میابد.

۲- صندوق از جانب سرمایه گذاران، کلیه حقوق اجرایی مربوط به صندوق از قبیل دریافت سود سهام و کوپن اوراق بهادر را انجام میدهد و در نتیجه سرانه هزینه هر سرمایه گذاری کاهش می یابد.

۳- امکان سرمایه گذاری مناسب و متنوع تر داراییها فراهم شده و در نتیجه ریسک سرمایه گذاری کاهش می یابد.

۴- هدف از سرمایه گذاری در این صندوق کسب بازدهی پایدار و بالاتر از کل بازار سرمایه میباشد. همچنین سعی بر این است که بدون افزایش ریسک، بازدهی حداکثری نصیب سرمایه گذاران گردد.

۵- به طور خلاصه اهداف این صندوق در کوتاه مدت، میان مدت و بلند مدت به شرح ذیل میباشد:

استراتژی‌های سرمایه‌گذاری

به منظور دست‌یابی به اهداف بیان شده، ابتدا باید استراتژی‌های سرمایه‌گذاری را تعیین و انتخاب کرد. سه استراتژی

اساسی سرمایه‌گذاری در بورس اوراق بهادار ایران عبارتند از:

۱. استراتژی متهورانه: در این استراتژی، سرمایه‌گذار با پذیرش ریسک بیشتر، بازده بیشتری را مطالبه می‌کند.

بدین ترتیب چنان‌چه پیش‌بینی‌ها و برآوردهای سرمایه‌گذار به وقوع بپیوندد، بازده حاصله‌اش از بازده بدون ریسک بسیار بیشتر خواهد شد.

۲. استراتژی محاطانه: در این استراتژی، سرمایه‌گذار با پذیرش ریسک کمتر، بازده کمتری را مطالبه می‌کند.

احتمال دست‌یابی به بازده محدود در این استراتژی زیاد است.

۳. استراتژی بدون ریسک: در این استراتژی، سرمایه‌گذار به سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار بدون ریسک می‌پردازد و با احتمال تقریبی ۱۰۰٪ به بازده بدون ریسک دست پیدا می‌کند.

در صندوق‌های با درآمد ثابت و نیکوکاری، باید از استراتژی بدون ریسک استفاده کرد تا سود مورد انتظار با اطمینان بالا حاصل شود. اما در صندوق‌های مختلط یا در سهام، بسته به دیدگاه شرکت و مدیران، از استراتژی‌های متهورانه و محاطانه و نیز ترکیبی از هر ۳ استراتژی استفاده می‌شود. رویکرد اساسی این مدیریت پیروی از ۴ روش اساسی زیر می‌باشد:

• در شرایط بازار صعودی: استراتژی متهورانه

• در شرایط بازار نزولی: استراتژی محاطانه و بدون ریسک

• در شرایط بازار عادی: استراتژی متهورانه و بدون ریسک

• در شرایط بازار مبهم: استراتژی بدون ریسک

اهداف بازدهی سرمایه‌گذاری

بازده سرمایه‌گذاری در بازار سرمایه همبستگی بالایی با شرایط بازار سرمایه و اقتصاد ملی و جهانی دارد. بر این اساس، نمی‌توان در سایر شرایط، اهداف مشابهی برای بازدهی مدنظر قرار داد. با توجه به شرایط نام برده در قسمت قبل، اهداف بازدهی تغییر می‌کند:

- در شرایط بازار صعودی: کسب حداکثر بازده ممکن با پذیرش ریسک زیاد و گردش معاملات زیاد
- در شرایط بازار نزولی: حفظ ثروت سرمایه‌گذار با پذیرش ریسک کم و گردش معاملات متوسط
- در شرایط بازار عادی: کسب حداکثر بازده ممکن با پذیرش ریسک زیاد و گردش معاملات متوسط
- در شرایط بازار مبهم: حفظ ثروت سرمایه‌گذار با پذیرش کمترین ریسک و گردش معاملات کم

شایان توجه است که اهداف بازدهی با توجه به محدودیتهای قانونی و حفظ نسبت‌های سرمایه‌گذاری انجام خواهد شد و معمولاً این محدودیتها مانع اجرایی‌سازی میل نهایی مدیریت می‌شوند.

به طور خلاصه اهداف این صندوق در کوتاه مدت، میان مدت و بلند مدت به شرح ذیل می‌باشد

- ۱- اهداف کوتاه مدت: کسب بازدهی پایدار و بالاتر متوسط بازار با توجه به تحولات بازار سرمایه ، رعایت مقررات حاکم بر اداره صندوق که در اساسنامه و امیدنامه صندوق به آن تصریح شده است.
- ۲- اهداف میان مدت: پایش مستمر ریسکهای سرمایه‌گذاری و شناسایی فرصت‌های سرمایه‌گذاری که با حداقل ریسک حداکثر بازدهی ممکن را برای صندوق فراهم آورد
- ۳- اهداف بلند مدت: دستیابی به یک سطح از بازدهی مطمئن و باثبات که بالاتر از نرخ متوسط بازدهی بازار سرمایه و نرخ بازدهی بدون ریسک شبکه بانکی باشد. افزایش پایدار در مجموع خالص ارزش داراییهای صندوق به منظور بهره مندی هر چه بیشتر از صرفه جویی های ناشی از مقیاس.

سیاستهای سرمایه‌گذاری

در هر سرمایه‌گذاری همواره سیاست‌هایی حاکم است که صندوق سرمایه‌گذاری مذکور نیز از این امر مستثنی نمی‌باشد. برخی از سیاست‌های صندوق سرمایه‌گذاری یاد شده بیشتر ناشی از الزامات مقام ناظر و محدودیتهای صندوق یاد شده میباشد

ترکیب طبقه دارایی‌ها

صندوق سرمایه‌گذاری یادشده بر اساس مقررات سازمان بورس و اوراق بهادر میتواند در سهام شرکتهای بورسی و فرابورسی، اوراق مشارکت، سپرده و گواهی سپرده بانکی سرمایه‌گذاری نماید. از آنجایی که صندوق سرمایه‌گذاری یاد شده از نوع سهام(مختلط) میباشد، بر اساس مقررات سازمان بورس و اوراق بهادر تهران و امیدنامه صندوق، حداقل ۷۰ درصد از کل دارایی‌های صندوق در سهام شرکتهای بازار اول و دوم فرابورس و مابقی منابع در اوراق مشارکت، گواهی سپرده بانکی و اوراق بهادر با درآمد ثابت سرمایه‌گذاری میگردد.

محدودیت سرمایه‌گذاری در صنایع و شرکت‌ها

سرمایه‌گذاری در صندوق سرمایه‌گذاری مذکور تابع مقررات سازمان بورس و اوراق بهادار و به ترتیب زیر میباشد:

نسبت از کل دارایی‌های صندوق	شرح
حداقل ۷۰٪ از کل دارایی‌های صندوق	<p>۱. سرمایه‌گذاری در سهام و حق تقدیم پذیرفته شده در بورس تهران یا بازار اول و دوم فرابورس ایران و واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق‌های سرمایه‌گذاری غیر اوراق بهادار که در بورس تهران یا فرابورس ایران پذیرفته شده‌اند.*</p>
حداکثر ۱۰٪ از کل دارایی‌های صندوق	<p>۲. سهام و حق تقدیم منتشره از طرف یک ناشر**</p> <p>۲.۱ پذیرفته شده در بورس تهران</p>
حداکثر ۵٪ از کل دارایی‌های صندوق	<p>۲.۲ پذیرفته شده در بازار اول یا دوم فرابورس ایران</p>
حداکثر ۳۰٪ از کل دارایی‌های صندوق	<p>۳. سهام، حق تقدیم سهام و واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق‌های سرمایه‌گذاری غیر از اوراق بهادار طبقه بندي شده در یک صنعت</p>
حداکثر ۲۰٪ از کل دارایی‌های صندوق	<p>۴. سهام و حق تقدیم پذیرفته شده در بازار اول و دوم فرابورس ایران</p>
حداکثر ۵٪ از کل سهام، حق تقدیم سهام و واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق‌های سرمایه‌گذاری غیر از اوراق بهادار منتشره از طرف یک ناشر	<p>۵. سهام، حق تقدیم سهام و واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق‌های سرمایه‌گذاری غیر از اوراق بهادار منتشره از طرف یک ناشر</p>
حداکثر ۵٪ از کل دارایی‌های صندوق	<p>۶. واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق‌های سرمایه‌گذاری غیر اوراق بهادار</p>

لازم به توضیح است صندوق سرمایه‌گذاری یادشده باید پایبند به مقررات سازمان بورس و اوراق بهادار در رابطه با ترکیب داراییها باشد و مجاز نیست دارایی‌های خود را در موقع بحرانی بازار نقد کند. این موضوع، بازده صندوق را در صورت وقوع این شرایط، کاهش میدهد.

استراتژیهای سرمایه‌گذاری صندوق

مدیران سرمایه‌گذاری به منظور انتخاب سهام شرکتها از معیارهایی مشخص و عدول ناپذیری پیروی می‌کنند، به طوری که صندوق به اهداف خود و محدودیتهای یادشده نایل گردد. معیارهایی نظیر وضعیت مناسب صنعت، وضعیت مناسب شرکت، قیمت به درآمد، نقدشوندگی سهم و معیارهای دیگر برای انتخاب سهام شرکتها مورد استفاده قرار می‌گیرد که در ذیل به آنها اشاره می‌شود:

- ❖ قابلیت نقدشوندگی سهام شرکت
- ❖ تعداد سهام در دست مردم
- ❖ ترکیب سهامداران
- ❖ سودآوری (EPS) و ثبات آن
- ❖ سیاست تقسیم سود شرکت
- ❖ طرح‌های توسعه شرکت
- ❖ مدیریت شرکت
- ❖ عمر شرکت و میزان استهلاک ماشین‌آلات
- ❖ سابقه و اعتبار شرکت
- ❖ روند قیمت سهم
- ❖ دعاوی حقوقی علیه شرکت
- ❖ اطلاعات درون شرکت و شایعات
- ❖ بافت تامین مالی شرکت
- ❖ مهلت و تاریخ پرداخت سود نقدی
- ❖ انتشار منظم اطلاعات و صورت‌های مالی
- ❖ ارزش دفتری سهم

سیاست های شناسایی انواع ریسک های مرتبط بر سبدها و اوراق بهادر صندوق

هر چند تمهیدات لازم به عمل آمده است تا سرمایه‌گذاری در صندوق سودآور باشد، ولی احتمال وقوع زیان در سرمایه‌گذاری‌های صندوق همواره وجود دارد. بنابراین سرمایه‌گذاران باید به ریسک‌های سرمایه‌گذاری در صندوق از جمله ریسک‌های یادشده در این بخش از امیدنامه، توجه ویژه داشته باشند. دارندگان واحدهای سرمایه‌گذاری ممتاز و عادی با سرمایه‌گذاری در صندوق، تمام ریسک‌های فراری صندوق را می‌پذیرند.

در سایر بندهای این بخش، برخی از ریسک‌های سرمایه‌گذاری در صندوق بر شمرده شده‌اند.

ریسک کاهش ارزش دارایی‌های صندوق: قیمت اوراق بهادر در بازار، تابع عوامل متعددی از جمله وضعیت سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، صنعت موضوع فعالیت و وضعیت خاص ناشر و ضامن آن است. با توجه به آنکه ممکن است در مواقعي تمام یا بخشی از دارایی‌های صندوق در اوراق بهادر سرمایه‌گذاری شده باشند و از آنجا که قیمت این اوراق می‌تواند در بازار کاهش یابد، لذا صندوق از این بابت ممکن است متضرر شده و این ضرر به سرمایه‌گذاران منتقل شود.

ریسک کاهش ارزش بازاری واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق: با توجه به آنکه واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق در بورس یا بازار خارج از بورس مربوطه مورد داد و ستد قرار می‌گیرد، این امکان وجود دارد که نوسانات میزان عرضه و تقاضا در بازار، قیمت واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق را نیز دستخوش نوسان کند. هرچند انتظار بر آن است که قیمت واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق نزدیک به ارزش خالص دارایی آنها باشد اما این امکان وجود دارد که قیمت بازاری واحدهای سرمایه‌گذاری به دلیل عملکرد عرضه و تقاضا بیشتر یا کمتر از ارزش خالص دارایی واحدهای سرمایه‌گذاری شود. بدین ترتیب حتی در صورت عدم کاهش ارزش خالص دارایی‌های صندوق، ممکن است سرمایه‌گذار با کاهش قیمت واحدهای سرمایه‌گذاری نسبت به قیمت خرید خود مواجه شده و از این بابت دچار زیان شود.

ریسک نکول اوراق بهادر: اوراق بهادر شرکت‌ها بخش عمده‌ی دارایی‌های صندوق را تشکیل می‌دهد. گرچه صندوق در اوراق بهادری سرمایه‌گذاری می‌کند که سود حداقل برای آن‌ها تعیین و پرداخت سود و اصل سرمایه‌گذاری آن توسط یک مؤسسه معتبر تضمین شده است، یا برای پرداخت اصل و سود سرمایه‌گذاری در آن‌ها، وثایق معتبر و کافی وجود دارد؛ ولی این احتمال وجود دارد که طرح سرمایه‌گذاری مرتبط با این اوراق، سودآوری کافی نداشته باشد یا ناشر و

ضامن به تعهدات خود در پرداخت به موقع سود و اصل اوراق بهادر، عمل ننمایند یا ارزش وثایق به طرز قابل توجهی کاهش یابد به طوری که پوشش دهنده اصل سرمایه‌گذاری و سود متعلق به آن نباشند. وقوع این اتفاقات می‌تواند باعث تحمیل ضرر به صندوق و متعاقباً سرمایه‌گذاران شوند.

ریسک نوسان بازده بدون ریسک: در صورتی که نرخ بازده بدون ریسک (نظیر سود علی‌الحساب اوراق مشارکت دولتی) افزایش یابد، به احتمال زیاد قیمت اوراق مشارکت و سایر اوراق بهادری که سود حداقل یا ثابتی برای آنها تعیین شده است، در بازار کاهش می‌یابد. اگر صندوق در این نوع اوراق بهادر سرمایه‌گذاری کرده باشد و باخرید آن به قیمت معین توسط یک مؤسسه‌ی معتبر (نظیر بانک) تضمین نشده باشد، افزایش نرخ بازده بدون ریسک، ممکن است باعث تحمیل ضرر به صندوق و متعاقباً سرمایه‌گذاران گردد.

ریسک نقدشوندگی: پذیرش واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق در بورس یا بازار خارج از بورس مربوطه و مسئولیت‌ها و وظایفی که بازارگردان صندوق پذیرفته است، خرید و فروش واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق را تسهیل کرده و این امکان را برای سرمایه‌گذاران فراهم می‌کند تا در هر موقع که تمایل داشته باشند واحدهای سرمایه‌گذاری خود را به قیمت منصفانه، فروخته و تبدیل به نقد نمایند. با این حال، مسئولیت‌های بازارگردان محدود است و امکان تبدیل به نقد کردن واحدهای سرمایه‌گذاری نیز همواره تابع شرایط بازار خواهد بود. از طرف دیگر خرید و فروش واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق، تابع مقررات بورس یا بازار خارج از بورس مربوطه است و ممکن است براساس این مقررات، معاملات صندوق تعليق یا متوقف گردد، که در این شرایط، سرمایه‌گذاران نمی‌توانند واحدهای سرمایه‌گذاری خود را به نقد تبدیل کنند.

سیاست‌های پایش و بازبینی عملکرد سبد اوراق بهادر در صندوق‌های سرمایه‌گذاری

مدیران و کارشناسان توانمند سنگ بنای موفقیت شرکتهای مالی در بازار سرمایه کشور است. مدیران و کارشناسان سرمایه‌گذاری صندوق یاد شده از میان افراد دارای صلاحیت و با تجربه انتخاب می‌شوند همچنین، عملکرد مدیران سرمایه‌گذاری در پایان هر سال بر اساس خروجی آنها و از طریق معیارهایی مشخص مورد ارزیابی قرار می‌گیرد. مهمترین این معیار‌ها عبارتند از مقایسه عملکرد صندوق با سایر صندوق‌های سرمایه‌گذاری و همچنین مقایسه عملکرد صندوق با بازدهی بازار و بازدهی بدون ریسک می‌باشد.

شاخصهای مبنا برای مقایسه بازدهی صندوق با آنها و محاسبه بازدهی تغییر شده بر مبنای ریسک مورد

هدف

از آنجا که صندوق سبدی مشکل از اوراق با درآمد ثابت و سهام می‌باشد و مجموعه سهام موجود در سبد به خوبی متنوع نیستند (بدلیل سیاست انتخاب سهام کم ریسک و پر بازده)، برای سنجش عملکرد صندوق

باید از معیارهایی استفاده شود که ریسک غیرسیستماتیک را در نظر بگیرند. از جمله این معیارها و شاخصهای مبنا می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

▪ معیار پاداش به تغییرپذیری (معیار شارپ)

این معیار از تقسیم صرف ریسک پرتفوی به ریسک کل پرتفوی بدست می‌آید. شاخص مبنای آن از تقسیم صرف ریسک بازار به ریسک کل بازار (شیب خط بازار سرمایه) بدست می‌آید.

$$\text{معیار شارپ} = \frac{R_p - R_f}{\delta_p}$$

$$\text{شاخص مینا} = \frac{R_m - R_f}{\delta_m}$$

که در روابط بالا R_p بازدهی سبد، R_f نرخ بازده بدون ریسک، R_m بازدهی بازار، δ_p ریسک کل سبد و δ_m ریسک کل بازار می‌باشند. هر چه معیار شارپ بزرگ‌تر از شاخص مینا باشد عملکرد سبد بهتر است.

▪ معیار مودیلیانی و میلر (M^r_D)

این معیار نیز همانند معیار شارپ از انحراف معیار به عنوان ریسک پرتفوی استفاده نموده و عملکرد را براساس خط CML تاریخی مورد سنجش قرار می‌دهد.

$$R_p = R_f + \frac{(R_p - R_f) \times \delta_p}{\delta_p}$$

$$M_D^r = R_f + \frac{(R_p - R_f) \times \delta_m}{\delta_p}$$

هر چه نرخ بازدهی سبد از معیار مودیلیانی و میلر بزرگتر باشد عملکرد سبد بهتر میباشد.

سیاستهای انجام ادواری آزمونهای بحران به منظور مصون سازی سبد اوراق بهادار و مدیریت ریسک در شرایط بحرانی

برای یک صندوق سرمایه گذاری شرایط بحرانی زمانی حادث میشود که نرخ ابطال واحدهای سرمایه گذاری از حد معمول و پیش بینی شده فراتر رود. در این شرایط نقدینگی صندوق به شدت پایین می آید و مدیران سرمایه گذاری صندوق مجبورند داراییهای صندوق را هر چه زودتر (طبق اساسنامه حداکثر ۵ روز) نقد کنند.

این احتمال وجود دارد که صندوق با مشکل نقدینگی مواجه شود، برای مقابله با این شرایط مدیران سرمایه گذاری صندوق از تجزیه و تحلیل سناریو بدترین حالت (Worst case scenario analysis) بهره میگیرند و با در نظر گرفتن بدترین شرایط، پیش بینی های لازم و تمهدات لازم را انجام میدهند.

سیاست بازنگری و بروز رسانی بیانیه سیاست های سرمایه گذاری صندوق در ادوار مختلف

با توجه به تغییر عوامل تاثیرگذار بر صندوق مانند تغییر قوانین و مقررات ناظر بر فعالیت صندوق ها، شرایط عمومی اقتصاد کشور، سیاست های پولی و مالی دولت و همچنین تغییرات اساسنامه و امیدنامه مصوب مجمع این بیانیه مورد بازنگری قرار خواهد گرفت و اصلاحات لازم صورت خواهد گرفت.